

**Pla Estratègic de
SETEM Catalunya
2011-2015**

Setem

Les propostes recollides en aquest document són fruit d'un procés de 9 mesos de consultes i debats liderat per una comissió formada per membres de la Junta Directiva i de l'equip tècnic amb el suport d'una facilitadora externa i que ha comptat amb la participació del voluntariat, d'algunes contraparts i d'alguns aliats clau -els socis/es de SETEM Catalunya i el personal contractat-, els quals han canalitzat les seves aportacions mitjançant tallers presencials, suport informàtic i enquestes. Aquest Pla Estratègic, el segon que redacta la nostra entitat, es va sotmetre a la consideració dels associats de SETEM Catalunya i va ser aprovat en l'Assemblea General Extraordinària el 13 de novembre de 2010.

INDEX GENERAL

- 1 .- Anàlisi de context
- 2 .- Ideari, visió i valors
- 3 .- Eixos estratègics
- 4 .- Destinataris
- 5 .- Desplegament i seguiment

1.- Anàlisi de context - El món que ens envolta

La crisi global que patim, que té diferents manifestacions, posa de manifest com el sistema capitalista genera injustícia global i és ambientalment insostenible. És un sistema que pretén maximitzar els seus beneficis per sobre de qualsevol altra consideració. La crisi del model és evident i ha d'aprofitar l'oportunitat per atacar els mateixos fonaments d'un sistema de relacions injust que genera pobresa, no només als països del Sud, sinó per a tota la ciutadania exclosa dels cercles de poder. Els estats i els governs ja no tenen capacitat de controlar una situació globalitzada, en la qual és el poder econòmic qui governa el món, mitjançant la seva capacitat d'incidència i el control dels mitjans de comunicació. Mentrestant, la ciutadania roman impotent, desinformada, distreta o simplement espantada davant la possibilitat de perdre el seu petit statu quo.

Davant d'això, els moviments socials encara tenen problemes per estructurar propostes globals que puguin obrir-se camí, tant cap a canvis institucionals (lleis, organismes, estructures) com cap a canvis en les actituds i en les actuacions de la ciutadania que transformin col·lectivament la realitat. Encara s'ha de fomentar molt el treball en xarxa, la construcció d'aliances i la capacitat d'autoorganització. La definició conceptual d'un altre model només es consolida quan es demostra la viabilitat del canvi de paradigma mitjançant accions concretes que hem de ser capaços d'articular, en lloc de treballar de manera aïllada.

El context sociopolític en els propers anys no serà fàcil, a causa sobretot de la situació actual de crisi econòmica. Aquest fet pot fins i tot fer perillar la viabilitat de les accions d'organitzacions com la nostra, que treballen per a la transformació social i política del nostre món. Però entenem que l'agudització de la crisi també pot treure la població de la seva letargia i generar les condicions per a la mobilització personal i col·lectiva que podria canviar el món. Entenem que hi ha una diversitat de propostes concretes que han d'articular-se en un model de canvi des de la posada en pràctica real. Per això, en aquest pla estratègic, SETEM Catalunya centra els seus esforços en avançar en aquesta direcció.

2.- Ideari, missió i valors de SETEM Catalunya - Compromisos Fonamentals

Qui som i quina es la nostra missió?

SETEM Catalunya és una associació de solidaritat internacional independent i participativa que, juntament amb altres organitzacions, vol sensibilitzar la ciutadania de Catalunya sobre les creixents desigualtats globals del nostre món i les seves causes i promoure les transformacions personals i socials necessàries per aconseguir un món més just i solidari.

Quina és la nostra visió?

SETEM Catalunya constata el manteniment d'una dinàmica en les relacions econòmiques i polítiques d'àmbit internacional per la qual una gran majoria de la població mundial no aconsegueix sortir d'una espiral de pobresa i marginació. És cert que alguns països anomenats emergents estan aconseguint alguns progressos, però aquests resultats són a costa de la creació d'una gran desigualtat social, de la vulneració dels drets fonamentals de les persones, de la depredació dels recursos naturals o de l'ús de tecnologies no eficients i contaminants que malmeten greument el medi ambient.

D'altra banda, es preveu -i ja es veu actualment-, que les conseqüències més brutals del canvi climàtic i de l'escalfament del planeta, causat essencialment per les accions de les societats anomenades "desenvolupades", siguin patides en major grau per la ciutadania que viu en els països empobrits, ja que les seves societats disposen de molts menys recursos per fer front a aquests canvis i poder-s'hi adaptar. A més, es continuen accentuant cada vegada més les desigualtats econòmiques i d'oportunitats entre les persones.

SETEM Catalunya entén que aquests desequilibris no són pas fruit de cap casualitat ni de la incapacitat dels pobles i de les persones, sinó d'un sistema social, polític i econòmic que beneficia els poderosos i exclou una majoria empobrida dels recursos econòmics necessaris per a viure i dels espais de decisió i de poder.

SETEM Catalunya refusa les ideologies que promouen i justifiquen aquest sistema injust, i els models de vida consumistes, individualistes i competitius que fomenten les desigualtats i dificulten una cultura més democràtica i solidària. Així mateix reconeix i aplaudeix l'esforç creixent de milers de ciutadans i ciutadanes del món i d'organitzacions de tot tipus, que lluiten per la solidaritat i la justícia, i dels quals SETEM Catalunya se sent part.

Què pretenem?

SETEM Catalunya vol contribuir a crear una cultura de la solidaritat amb els sectors empobrits i exclosos, respectuosa de la dignitat i de la identitat dels pobles del Sud i orientada a denunciar i eradicar les causes estructurals de les desigualtats entre els pobles i les persones.

SETEM Catalunya vol afavorir i comprometre's en totes aquelles iniciatives de col·laboració i d'aliança amb altres organitzacions del Nord i del Sud que permetin treballar més eficaçment per un ordre social i econòmic més just.

Com volem actuar?

SETEM Catalunya entén que la seva tasca és un procés mitjançant el qual, a través del coneixement i l'anàlisi crítica de la realitat, genera reflexions, actituds i accions crítiques en les persones i les fa subjectes responsables i actius, a fi de construir una societat civil compromesa amb la solidaritat i amb la transformació de les estructures i les relacions injustes. Actua principalment a través de les següents línies d'acció: la sensibilització, la formació i la mobilització social. SETEM també reconeix i valora la importància de la incidència política com a estratègia d'intervenció, de la qual participa a través del treball en xarxa i de l'aliança amb altres organitzacions, tant del Nord com del Sud.

SETEM Catalunya treballa mantenint una relació fluida, directa i permanent amb altres organitzacions del Sud i entén la Cooperació com una tasca de coordinació amb el Sud per aconseguir uns objectius comuns, integrats en els eixos esmentats, en la qual el treball en xarxes és una estratègia fonamental.

Com ens volem organitzar

SETEM Catalunya és una associació amb personalitat jurídica pròpia i capacitat legal d'actuació per mitjà dels seus Estatuts. D'acord amb la legislació disposa de mecanismes transparents i participatius per constituir els seus òrgans de govern i per garantir el control democràtic de totes les seves activitats.

SETEM Catalunya valora la seva independència, i per això vetllarà perquè els seus recursos bàsics vinguin de manera preferent dels seus associats i associades, i d'altres mitjans de finançament propis.

Quins són els nostres valors?

SOLIDARITAT LOCAL I GLOBAL: Som una organització compromesa amb la solidaritat, tant amb les persones i els col·lectius del nostre entorn més immediat com amb les persones i els pobles d'altres països i cultures. Aquesta solidaritat l'entendem com un intercanvi entre iguals, mutu i enriquidor per a les dues parts, encaminat a fomentar la dignitat de les persones i els pobles, i a eradicar les injustícies socials.

PARTICIPACIÓ DEMOCRÀTICA: Fomentem un model organitzatiu en el qual totes les persones implicades en l'associació, tinguin accés a espais de participació i presa de decisions i vetllem perquè els mecanismes d'elecció i de nomenament dels nostres òrgans de govern siguin veritablement transparents i participatius.

DIVERSITAT CULTURAL I SOCIAL: Facilitem i promovem la incorporació en la nostra entitat i en les nostres accions de persones procedents de diversos àmbits i col·lectius socials, econòmics i culturals de la nostra societat.

INDEPENDÈNCIA: Som una associació que defensa la seva autonomia i la seva capacitat de mantenir-se fidel als seus objectius, tot i que la nostra independència econòmica no sigui total. Entenem la independència com un exercici de valentia, que assumeix les conseqüències de mantenir la coherència i de defensar els nostres principis respecte a qualsevol instància pública o privada, govern, partit polític o empresa, encara sotmesos a les pressions d'actors a qui les nostres accions poden no convenir.

TRANSPARÈNCIA: Emetem documentació pública, quantitativa i qualitativa que assegura la transparència i el control extern de les nostres activitats i recursos. Estem oberts en tot moment a l'escrutini i al debat públic sobre la nostra política, les nostres pràctiques i els pressupostos. Vetllem perquè els processos de debat intern i de presa de decisions es facin seguint processos transparents i amb una bona comunicació interna.

COHERÈNCIA: Actuem sempre amb la màxima coherència possible entre la nostra missió, els nostres objectius, i els mitjans i les eines utilitzades per aconseguir-los. A més, som una associació austera que optimitza l'ús dels recursos en totes les nostres actuacions.

RENOVACIÓ CONSTANT: Som una associació dinàmica i activista, disposada a ser creativa i pionera per respondre als nous reptes del món global. La nostra actitud de renovació i autocrítica ens porta a estar atents, a ser innovadors i a forjar una opinió crítica elaborada comptant amb l'assessorament extern i també el de les nostres xarxes.

RESPECTE I DIÀLEG: La nostra forma d'actuar s'inspira en la no violència i en el diàleg permanent, com a via per a la construcció coherent d'un altre model de convivència, que promogui la igualtat real i efectiva entre dones i homes, el respecte pel medi ambient i les minories.

3.- Eixos estratègics - Objectius externs i interns fins al 2015

En els pròxims cinc anys enfocarem les nostres accions al voltant de cinc eixos: tres de projecció externa de la nostra activitat i dos d'àmbit intern, els quals expressen els esforços institucionals per assegurar la projecció exterior dels nostres objectius. L'objectiu general de les nostres accions s'emmarcarà en propostes d'actuacions encaminades a aprofundir, difondre i promoure l'Economia Social i Solidària, entesa com aquell conjunt de pràctiques de producció, comercialització, consum i crèdit que busquen la satisfacció de necessitats i el desenvolupament integral de l'ésser humà i de la comunitat en comptes de la màximització de beneficis, i que s'organitzen seguint els valors de la cooperació, la solidaritat, la democràcia, la igualtat i la sostenibilitat. En aquest sentit, doncs, parlem, de producció cooperativa o col·laborativa, de comercialització justa, de consum responsable i de finances ètiques.

Dues idees clau marcaran en els pròxims anys les línies estratègiques de treball de la nostra entitat. Des d'un punt de vista de projecció externa: la denúncia de les causes de la injustícia global i la proposta d'alternatives per a una economia social i solidària; i des d'un punt de vista intern, la participació efectiva de la base social com a persones activistes i com a col·lectiu de voluntariat en les diverses accions i espais de decisió de l'entitat.

- Denunciem les causes de la injustícia global i construïm alternatives per a una Economia Social i Solidària.

- Empoderem el voluntariat i optimitzem els esforços de les nostres accions.

EIX 1: GENERACIÓ DE CONSCIÈNCIA CRÍTICA I CIUTADANIA GLOBAL

L'accés a la informació i la reflexió personal són els primers passos per generar implicació en la construcció d'un món més just. SETEM Catalunya aspira a fomentar aquest coneixement crític i mobilitzador mitjançant, l'Educació per al Desenvolupament en les seves diverses dimensions (sensibilització, formació no formal i informal i mobilització) i la generació de la consciència de Ciutadania Global.

OBJECTIU 1:

Formar sobre les causes de les desigualtats entre països econòmicament rics del Nord i països empobrits del Sud i sobre la insostenibilitat del model socioeconòmic actual, amb la finalitat de promoure un coneixement crític i alternatiu.

- 1.1. Definir i manifestar un posicionament clar en els temes clau que tenen a veure amb la nostra missió i els nostres objectius de treball.
- 1.2. Consolidar la formació universitària i els cursos monogràfics, i millorar-ne la seva integració en altres eixos de treball i en les estratègies de l'entitat per afavorir la incorporació dels estudiants en la base social de l'entitat.
- 1.3. Consolidar i desenvolupar un Pla de Comunicació que permeti identificar els espais on hi ha el públic destinatari de SETEM Catalunya per tenir-hi presència, aprofitant al màxim les noves tecnologies de la informació i per difondre alternatives d'actuació en l'àmbit de l'Economia Social i Solidària.
- 1.4. Millorar l'impacte dels Camps de Solidaritat i la seva integració a la resta d'àrees de treball de SETEM Catalunya a través de la diversificació de l'oferta, la relació més estreta amb les contraparts i la dinamització de la tercera fase.

S'entén per Ciutadania Global aquella que s'indigna davant la injustícia social, que desitja actuar, individualment o col·lectivament, per un món més equitatiu i sostenible i que s'implica en processos de transformació social.

EIX 2: FOMENT D'ALTERNATIVES D'ACTUACIÓ

Un cop adquirit un cert nivell de coneixement, és possible optar per un model de vida alternatiu que concreti en la pràctica el compromís per la construcció d'un món més just. Per això, SETEM Catalunya indaga sobre iniciatives que puguin contribuir a construir una Economia Social i Solidària, com són el Comerç Just, el Consum Responsable, la Banca Ètica, el Turisme Responsable o altres pràctiques que es puguin identificar; hi participa i les difon.

OBJECTIU 2:

Augmentar les bones pràctiques alternatives mitjançant l'accés a la informació i la connexió entre ofertes existents i les persones interessades i la generació de noves propostes

- 2.1.** Participar en xarxes i espais d'intercanvi i reflexió d'Economia Social i Solidària.
- 2.2.** Fomentar opcions de vida que qüestionin el model capitalista i que contribueixin a la construcció d'un nou model econòmic mitjançant accions concretes, encara que inicialment siguin només testimonials.
- 2.3.** Analitzar i valorar la viabilitat d'activitats comercials generades i impulsades per SETEM Catalunya que generin recursos propis, especialment aquelles que s'emmarquen en l'àmbit de l'Economia Social i Solidària o responguin a un model postcapitalista, que siguin sostenibles des del punt de vista econòmic i coherents amb els valors de l'entitat.

EIX 3: GENERACIÓ DE MOBILITZACIÓ SOCIAL

Per canalitzar les aspiracions de canvi de les persones sensibilitzades, SETEM Catalunya vol constituir-se en una plataforma de trobada i acció col·lectiva militant per a la denúncia, la incidència i el treball en xarxa al Nord i al Sud.

OBJECTIU 3:

Mobilitzar la base social de SETEM Catalunya en la creació, la prioritització i el desenvolupament de les campanyes pròpies o altres accions fruit del treball en xarxes.

- 3.1. Prioritzar les campanyes amb més capacitat de generar participació i mobilització, que puguin ser desenvolupades per equips de persones militants, coordinades mitjançant noves tecnologies i amb el suport de l'equip tècnic.
- 3.2. Al Sud, identificar organitzacions amb una visió afí amb qui puguem desenvolupar el tipus de projectes integrats segons la nostra visió de la cooperació i que generin impactes d'incidència i de mobilització social.

Cooperar és un terme ampli que implica diversitat d'accions que es desenvolupen tant al Nord com al Sud en els àmbits de la sensibilització, la formació, la incidència política, la investigació, l'intercanvi d'experiències i la creació de vincles humans. La cooperació no se centra en la transferència de recursos ni en el finançament de projectes al Sud, ni tampoc en la comercialització de productes. Cooperar és treballar coordinadament amb organitzacions del Sud per uns objectius comuns, potenciant el treball en xarxa i al creació de sinèrgies.

EIX 4: ESTRUCTURACIÓ TERRITORIAL I ENFORTIMENT ASSOCIATIU

SETEM Catalunya és una associació que vol tenir en compte la seva base social àmplia i vol fonamentar el seu treball i la seva estructura en l'empoderament de la seva militància i en l'enfortiment del desplegament territorial.

OBJECTIU 4:

Empoderar els grups de la base social dels diversos àmbits de l'entitat (grups territorials, comitès de solidaritat, consells assessors, junta directiva) per fomentar un model associatiu basat en la militància participativa.

- 4.1. Desenvolupar un model d'associació que integri l'equip tècnic i les persones militants en la presa de decisions i el desenvolupament de les accions, definint clarament les funcions de dinamització de l'equip tècnic i els espais de participació del voluntariat, tenint en compte tant les realitats territorials com els diferents graus d'implicació.
- 4.2. Dissenyar i executar un Pla de Participació que reculli els aprenentatges del passat pel que fa al foment del voluntariat, que utilitzi les estratègies que ja han demostrat que generen apropiació i que millori el sistema d'acollida i permanència de les persones que arriben a SETEM Catalunya per diversos itineraris.
- 4.3. Desenvolupar un pla d'enfortiment de la Junta Directiva i d'identificació i formació dels seus possibles relleus que asseguri les seves capacitats de govern i de direcció política.
- 4.4. Estudiar i desenvolupar noves iniciatives d'increment i de fidelització de la base social.

La militància implica un compromís a més llarg termini, mentre que el terme activista pot esdevenir quelcom més circumstancial i puntual. En el fons l'activista i el voluntari/a estan en la mateixa òrbita, mentre que la militància va en la direcció de canvis personals, grupals i comunitaris més profunds.

EIX 5: DESENVOLUPAMENT DE SISTEMES DE GESTIÓ TÈCNICA

Es pretén optimitzar la gestió tècnica de l'entitat mitjançant el disseny d'eines i de procediments que millorin els processos interns de comunicació, els mecanismes de presa de decisions i les estratègies de captació de fons.

OBJECTIU 5:

Desenvolupar un sistema de gestió coherent amb la nostra missió i valors, que sigui eficient i asseguri relacions de gènere equitatives

- 5.1.** Incorporar l'enfocament de gènere en tots els àmbits de funcionament de l'organització.
- 5.2.** Millorar, ampliar i agilitzar els procediments de treball, en un sistema que faciliti la integració i la col·laboració entre àrees, els espais de reflexió i d'innovació i la utilització d'un sistema de planificació, seguiment i avaluació adequats a les nostres activitats.
- 5.3.** Assegurar l'atenció als recursos humans contractats i al bon clima laboral, amb la definició clara de funcions, responsabilitats i espais de presa de decisió, així com el desenvolupament d'un sistema de formació, seguiment, avaluació i motivació.
- 5.4.** Incorporar voluntariat qualificat amb experiència en gestió associativa per a la millora del funcionament intern de l'entitat.
- 5.5.** Millorar el sistema de captació de fons, tant públics com privats, de manera que sense créixer en volum de gestió econòmica, es disminueixi la dependència de fons públics i s'ampliï la diversificació de les administracions d'on s'obtenen.

4.- Destinataris- Públic objectiu de SETEM Catalunya

SETEM Catalunya té com a missió la transformació social individual i col·lectiva en un sentit inclusiu: un canvi social que arribi a tots i a totes. Això no obstant, si considerem el volum dels nostres recursos humans i materials, som conscients que tenim una capacitat limitada d'actuació i d'incidència i, per tant, en benefici de l'optimització d'aquests recursos, prenem l'opció de dirigir preferentment les nostres accions a un grup social concret, el qual tingui les capacitats de convertir-se en un grup motor del canvi social que perseguim. Tot i que sabem que aquesta no és l'única opció per tal d'aconseguir les transformacions socials, optarem per dedicar les nostres energies i els nostres esforços a focalitzar les nostres accions en els col·lectius de joves i adults, amb una mínima inquietud social prèvia, que vulguin entendre millor el món i vulguin implicar-se individualment o col·lectivament en processos de transformació.

5.- Desplegament i seguiment - desenvolupament i avaluació d'aquest Pla

Aquest Pla Estratègic es concretarà en Planificacions Operatives Anuals (POA), en les quals s'establiran les metes concretes per a cada període.

El sistema de POA tindrà les següents característiques:

- Integració tant del personal contractat com del voluntariat: Junta Directiva (JD), equip tècnic (ET) i grups organitzats de voluntariat vinculats a les Delegacions (Deleg.), de manera que el mode d'actuar de totes les persones de l'organització sigui harmònic, tant en el rumb com en el ritme.
- Inclusió d'un sistema d'avaluació dels avenços i la reprogramació anual si fos necessari.
- Establiment d'un pressupost anual que suporti les activitats previstes.

Dels cinc eixos descrits en aquest Pla, els dos últims són fonamentals per possibilitar els avenços en els tres primers. De cara a la implementació de les concrecions que se'n deriven, s'estableix que la prioritització en el temps de les línies estratègiques és la que es mostra a continuació.

A la meitat del desplegament del Pla Estratègic es realitzarà una avaluació intermèdia, tant del grau de desplegament com dels impactes assolits, i es formularà la prioritització de les línies estratègiques per a la segona part del període.

Responsabilitat	LÍNIA ESTRATÈGICA					
	JD	ET	Deleg	2011	2012	2013
EIX 1. Generació de consciència crítica Formar sobre les causes de les desigualtats entre països econòmicament rics del Nord i països empobrits del Sud i sobre la insostenibilitat del model socioeconòmic actual, amb la finalitat de promoure un coneixement crític i alternatiu	EIX 1. Generació de consciència crítica					
	EIX 2. Foment d'alternatives d'actuació Augmentar les bones pràctiques alternatives mitjançant l'accés a la informació i la connexió entre ofertes existents i les persones interessades i la generació de noves propostes					
	EIX 3. Generació de mobilització social Per canalitzar les aspiracions de canvi de les persones sensibilitzades, SETEM Catalunya vol constituir-se en una plataforma de trobada i acció col·lectiva militant per a la denúncia, la incidència i el treball en xarxa al Nord i al Sud					
	EIX 4. Enfortiment associatiu i arquitectura territorial Empoderar els grups de la base social dels diversos àmbits de l'entitat (grups territorials, comitès de solidaritat, consells assessors, junta directiva ...) per fomentar un model associatiu basat en la militància participativa					
	EIX 5. Desenvolupament de Sistemes de gestió tècnica Desenvolupar un sistema de gestió coherent amb la nostra missió i valors, que sigui eficient i asse-guri relacions de gènere equitatives					
	1.1. Posicionaments clars					
	1.2. Consolidar formació					
	1.3. Desenvolupar un Pla de Comunicació					
	1.4. Millorar l'impacte dels Camps de Solidaritat					
	2.1. Participar en xarxes d'Economia Social i Solidària					
	2.2. Fomentar alternatives d'actuació					
	2.3. Analitzar possibilitats rendibilitzar accions alternatives					
3.1. Campanyes amb capacitat de generar participació i mobilització						
3.2. Identificar organitzacions amb una visió afi						
4.1. Desenvolupar model associació que integri equip tècnic i voluntariat						
4.2. Dissenyar i executar Pla de Participació						
4.3. Enfortiment de la Junta Directiva						
4.4. Increment i fidelització de la base social						
5.1. Incorporar enfocament de gènere						
5.2. Millorar, ampliar i agilitzar els procediments de treball						
5.3. Assegurar l'atenció als recursos humans						
5.4. Incorporar voluntariat per a gestió interna						
5.5. Millorar la captació de fons						
Responsabilitat parcial						
Responsabilitat en tot el procés						
Preparació/identificació/estudi previ/definició						
Implementació parcial en un any o implementació de diferents projectes						
Posada en pràctica/implementació/desenvolupament						